

АДМІНІСТРАТИВНЕ ТА МИТНЕ ПРАВО

УДК 351.713:339.173

DOI <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2025-2.2>

Р. А. Гайдаржи, головний державний інспектор відділу митного оформлення № 1 митного поста «Чорноморськ» Одеської митниці Державної митної служби України, аспірант кафедри морського та митного права Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ МИТНОГО СКЛАДУ, СКЛАДУ ТИМЧАСОВОГО ЗБЕРІГАННЯ: РОЗМІЩЕННЯ І ЗБЕРІГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРІВ НА СКЛАДІ ТИМЧАСОВОГО ЗБЕРІГАННЯ ТА ПОДАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ ТИМЧАСОВОГО ЗБЕРІГАННЯ

Статтю присвячено розгляду порядку розміщення та тимчасового зберігання товарів під митним контролем на об'єктах складської інфраструктури зі спеціальним митним статусом, – митному складі та/або складі тимчасового зберігання. Відповідному порядку відводиться особливе важливе місце, оскільки дані процеси покликані оптимально сприяти зовнішньоекономічній діяльності в частині оптимізації умов для підготовки товарів, що імпортуються або експортуються до їх подальшого використання на територіях країн-імпортерів або країн-експортерів з урахуванням національних, а також економічних інтересів цих країн.

З'ясовано, що під час переміщення товарів через митний кордон України, законодавством України з питань митної справи передбачено в деяких випадках тимчасове розміщення товарів і їх зберігання у спеціально відведених для цього місцях (місцях доставки товарів (місце, в які прибувають товари), які узгоджені з митними органами призначення, до таких місць зокрема, відносяться й митні склади та склади тимчасового зберігання) та за згодою утримувача митного режиму (власника товарів). Таким чином утримувачу митного режиму надається право на зберігання товарів під митним контролем на митному складі або складі тимчасового зберігання до остаточної легалізації товарів у митному відношенні з подальшим переміщення товарів через митний кордон України. Відповідно до законодавства України з питань митної справи, товари, які є об'єктами зовнішньоекономічної діяльності, в деяких випадках можуть тимчасово зберігатися під митним контролем на таких складських потужностях зі спеціальним митним статусом, як-от: митному складі, складі тимчасового зберігання, складі митного органу.

У статті проведено аналіз суттєвих змін Закону України від 22.08.2024 р. № 3926-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу» щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу та розглянуто оновлений порядок тимчасового розміщення та зберігання товарів на об'єктах складської інфраструктури зі спеціальним митним статусом до яких зокрема й відносяться митні склади та склади тимчасового зберігання тощо.

При дослідженні визначеної нами проблематики було розкрито та визначено нововведення законодавства України з питань митної справи в частині експлуатації митного складу та складу тимчасового зберігання як складського об'єкту зі спеціальним митним статусом, розміщення товарів на митних складах та складах тимчасового зберігання, зберігання на складах тимчасового зберігання українських товарів, подання спрощеної декларації тимчасового зберігання на розміщення товарів на склад тимчасового зберігання.

Ключові слова: декларація тимчасового зберігання, зовнішньоекономічна діяльність, митні органи, митний склад, платник податків, склад тимчасового зберігання, товар.

R. A. Gaidarji. Legal features of the operation of customs warehouses and temporary storage warehouses: placement and storage of Ukrainian goods in a temporary storage warehouse and submission of a temporary storage declaration

The article is devoted to the procedure for placing and temporarily storing goods under customs control at warehouse infrastructure facilities with special customs status, namely customs warehouses and/or temporary storage warehouses. This procedure is particularly important, as these processes are designed to optimally facilitate foreign economic activity in terms of optimizing conditions for the preparation of imported or exported goods for their further use in the territories of importing or exporting countries, taking into account the national and economic interests of these countries.

It has been established that when goods are transported across the customs border of Ukraine, Ukrainian customs legislation provides in some cases for the temporary placement and storage of goods in specially designated places (places of delivery of goods (places where goods arrive) agreed with the customs authorities of destination, such places include, in particular, customs warehouses and temporary storage warehouses) and with the consent of the holder of the customs regime (owner of the goods). Thus, the holder of the customs regime is granted the right to store goods under customs control in a customs warehouse

or temporary storage facility until the goods are finally legalized in customs terms, with subsequent movement of the goods across the customs border of Ukraine. In accordance with Ukrainian customs legislation, goods that are subject to foreign economic activity may, in some cases, be temporarily stored under customs control in warehouses with special customs status, such as customs warehouses, temporary storage warehouses, and customs authority warehouses.

The article analyzes significant changes in customs legislation dated August 22, 2024, regarding the implementation of certain provisions of the Customs Code of the European Union and considers the updated procedure for temporary placement and storage of goods in warehouse infrastructure facilities with special customs status, which include customs warehouses and temporary storage warehouses, etc.

In researching the issues we identified, we uncovered and defined innovations in Ukrainian customs legislation regarding the operation of customs warehouses and temporary storage facilities as storage facilities with special customs status, the placement of goods in customs warehouses and temporary storage warehouses, the storage of Ukrainian goods in temporary storage warehouses, and the submission of a simplified temporary storage declaration for the placement of goods in a temporary storage warehouse.

Key words: *emporary storage declaration, foreign economic activity, customs authorities, customs warehouse, taxpayer, temporary storage warehouse, goods.*

Постановка проблеми. Враховуючи нововведення Закону України від 22.08.2024 р. № 3926-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу» (далі – Закон України № 3926-IX) [1] та спираючись на практичну діяльність митних органів України з'ясувати новітні правові особливості експлуатації митного складу та складу тимчасового зберігання, розміщення товарів на митних складах та складах тимчасового зберігання, зберігання на складах тимчасового зберігання українських товарів, подання спрощеної декларації тимчасового зберігання на розміщення товарів на склад тимчасового зберігання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання функціонування складів митного органу, складів тимчасового зберігання знайшли своє відображення у наукових дослідженнях таких науковців, як: Бережнюк І., Войцешук А., Герчаківський С., Дем'янюк О., Комзюк В., Князев В., Кунев Ю., Мазур А., Морозов О., Пахомов С., Пашко В., Приймачекно Д., Ченцов В., Федотов О. та багато інших.

Мета статті обумовлена новаціями у світлі Закону України № 3926-IX. Дослідити нововведення законодавства України з питань митної справи в частині експлуатації митного складу та складу тимчасового зберігання як складського об'єкту зі спеціальним митним статусом, розміщення товарів на митних складах та складах тимчасового зберігання, зберігання на складах тимчасового зберігання українських товарів, подання спрощеної декларації тимчасового зберігання на розміщення товарів на склад тимчасового зберігання. Також надати висновки, пропозиції, зауваження щодо адміністративно-правових та організаційно-технічних складнощів, які виникають у посадових осіб митних органів митних органів України в процесі митного оформлення товарів з використанням декларації тимчасового зберігання.

Виклад основного матеріалу. Науково-практична проблематика у сфері митної справи, яка передусім пов'язана із розміщенням та перебуванням товарів на відповідальному зберіганні під митним контролем на митному складі або складі тимчасового зберігання, а також подальшим випуском товарів у обіг з цих складських територій є значно актуальною, враховуючи новації у світлі Закону України № 3926-IX [1].

Під час провадження зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД), суб'єкти такої діяльності, так би мовити «не від гарного стану справ» поміщують номенклатуру своїх товарів під митний контроль на територіях складської інфраструктури зі спеціальним митним статусом. Замість того, щоб як най шоріше здійснити митне оформлення товарів (здійснити введення їх в обіг) платники податків, що здійснюють ЗЕД (наприклад, підприємство-імпортер) мають нести додаткові фінансові витрати (в наслідок ускладнення імпоротної операції), які спрямовані на розміщення товарів під митний контроль на складські потужності інфраструктурних об'єктів зі спеціальним митним статусом. Більшість питань, які ускладнюють імпортну операцію платники податків, що здійснюють ЗЕД, виникають при нехтуванні законодавством України з питань митної справи та/або правилами зовнішньоекономічної діяльності на території України. Однак, як би це парадоксально не звучить але розміщення товарів під митний контроль на складські потужності інфраструктурних об'єктів зі спеціальним митним статусом (відповідальне митне збереження) дозволяє вирішити, а в деяких випадках й виправити цілий комплекс складних питань, які виникають у підприємства-імпортера під час реалізації імпортних операцій. До цих питань можливо віднести звільнення від товару транспортний засіб комерційного призначення (не перетворюючи його на «склади на колесах»), якщо казати про автомобільний транспортний засіб), якщо з деяких причин митне оформлення товарів (здійснення введення їх в обіг) не може розпочатися у найбільш короткий строк; відстрочення у наданні митним органам необхідних дозвільних документів, що вимагаються, наприклад при розміщенні під митний режим імпорту (випуску у вільний обіг), які на даний момент відсутні у платника податків, що здійснює ЗЕД або їх немає у нього взагалі; виконання проміжних процедур (сортування, перепакування, підготовка роздрібної упаковки для товарних партій для їх подальшого продажу тощо) з товарами, що зберігаються на складських потужностях складської інфраструктури зі спеціальним митним статусом; розміщення товарів під митний контроль на митний склад, склад

тимчасового зберігання на заздалегідь визначений строк – до моменту виникнення сприятливих економічних умов, що забезпечать можливість подальшого митного оформлення товарів у тому чи іншому митному режимі.

Правове функціонування об'єктів складської інфраструктури зі спеціальним митним статусом (склад тимчасового зберігання або митний склад) регулювались у різний період часу та подовжують регулюватися значною кількістю нормативно-правових, організаційно-розпорядчих актів з питань митної справи [2].

Наведена статистична інформація Держмитслужби за 2024 рік щодо діяльності (завантаженості) митних складів, складів тимчасового зберігання надає всебічне та розгорнуте бачення основних тенденцій в галузі складської інфраструктури зі спеціальним митним статусом (див. таблицю 1). Так, кількість складів, які функціонують у зоні діяльності митниць Держмитслужби, становлять: митні склади – 253, склади тимчасового зберігання – 230. Головна привабливість для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності при використанні митних складів полягає у значно більших строках знаходження товарів на їх складських площах у порівнянні зі складами тимчасового зберігання. Переважна кількість митних складів знаходиться у зоні відповідальності Київської, Одеської, Дніпровської, Закарпатської, Енергетичної, Черкаської митниць Держмитслужби. При цьому найбільша чисельність складів тимчасового зберігання знаходиться у зоні обслуговування Київської, Запорізької, Одеської, Полтавської, Львівської, Донецької митниць Держмитслужби. Кількість складів, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях України, дорівнює наступним показникам: 14 – митні склади, а 25 – склади тимчасового зберігання. Дуже неприємним дзвінком для діяльності такого виду підприємств в галузі митної справи є певна кількість складів, на яких були відсутні товари протягом усього 2024 року: 44 – митні склади та відповідно, – 61 – склади тимчасового зберігання. Також статистична звітність Держмитслужби ставить наголос на кількості складів, на яких було розміщення до 10 партій товарів та понад 11 партій товарів в розрізі по митницям Держмитслужби, а також кількість складів в розрізі по митницям Держмитслужби, на яких знаходились товари протягом 2024 року, але розміщень товарів із використанням митних декларацій у 2024 році не було.

Законом України № 3926-IX було запроваджено європейську модель типів митних складів (див. додаток 1). Митний склад може бути відкритого або закритого типу [4, ч. 2 ст. 424]. Митний склад відкритого типу може бути типу I-III: тип (I) зберігання та декларування товарів у митний режим митного складу покладено на утримувача митного складу та на утримувача митного режиму; тип (II) зберігання та декларування товарів у митний режим митного складу покладено виключно на утримувача митного режиму; тип (III)

Таблиця 1

Інформація щодо діяльності (завантаженості) митних складів, складів тимчасового зберігання

Найменування митниці	Кількість складів, які функціонують у зоні діяльності митниці	Кількість складів, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях України	Кількість складів, на яких були відсутні товари протягом 2024 року	Кількість складів, на яких знаходились товари протягом 2024 року, але розміщень товарів із використанням митних декларацій у 2024 році не було	Кількість складів, на яких було розміщення до 10 партій товарів	Кількість складів, на яких було розміщення понад 11 партій товарів
Митний склад						
Всього	253	14	44	18	46	131
Київська	68	0	6	2	13	47
Одеська	32	0	8	4	2	18
Дніпровська	18	0	5	0	3	10
Закарпатська	17	0	3	0	1	13
Енергетична	14	0	6	0	4	4
Черкаська	12	0	3	0	2	7
Склад тимчасового зберігання						
Всього	230	25	61	5	48	91
Київська	31	0	4	2	4	21
Запорізька	19	7	5	0	3	4
Одеська	15	0	8	0	2	5
Полтавська	15	0	1	0	9	5
Львівська	14	0	4	1	3	6
Донецька	12	12	0	0	0	0

[3, с. 4].

утримувач складу – митний орган [4, ч. 4 ст. 424]. Склад тимчасового зберігання не має свого поділу за певними типами, як це передбачено для митного складу відкритого типу.

Особливо слід зазначити, що значно розширено перелік звичайних дозволених операцій з товарами, що розміщуються та у подальшому зберігаються на митних складах, складах тимчасового зберігання. Митний склад: 1) навантаження, вивантаження, перевантаження...; 5) консервація шляхом пастеризації, стерилізації, опромінення або додавання консервантів; 10) обробка, що складається з видалення плодоніжок та/або кісточок з фруктів, розрізання та подрібнення сушених фруктів або овочів, регідратація, дегідратація фруктів, навіть якщо це призводить до зміни коду згідно з УКТ ЗЕД; 11) знесолення, чистка та вичинка шкур; 19) будь-які інші звичайні операції з товарами, крім вищезазначених, призначені для їх збереження, покращення зовнішнього вигляду чи товарної якості або підготовки до розповсюдження чи продажу, за умови що такі операції не змінюють характер та/або не покращують характеристики товарів, з якими проводяться такі операції. Склад тимчасового зберігання: 1) навантаження, вивантаження, перевантаження, переміщення товарів у межах складу з метою раціонального розміщення, провітрювання, сушіння (у тому числі зі створенням потоку тепла), чищення, видалення пилу, усунення пошкодження упаковки, простий

Додаток 1

Класифікація складських об'єктів		
Класифікація від Knight Frank	Загальні ознаки класифікації	Класифікація від Swiss Realty Group
Клас «А+»	(i) сучасна одноповерхова панель складська будівля з легких металоконструкцій та сендвіч-панелей, без колон або з довжиною колони не менше 12 метрів. (ii) регульований температурний режим. (iii) система пожежної сигналізації та автоматичні система пожежогасіння. (iv) система охоронної сигналізації та відео-спостереження. (v) автономна електропідстанція та тепловий вузол. (vi) вантажно-розвантажувальні ворота, обладнані гідравлічними апарелями. (vii) розвинена транспортна інфраструктура, наявність зручних пад'їзних шляхів, майданчиків для розворотів, паркувань для всіх видів транспорту, показників та світлофорів. (viii) наявність офісних, адміністративних та побутових приміщень у будівлі складу. (ix) огорожена впорядкована територія, яка цілодобово охороняється та освітлена.	Клас «А1»
Клас «А»	Аналогічно попереднім класам, які зазначені у «А+» та «А1» за винятком наступних пунктів: (i) повністю реконструйовані із застосуванням сучасних матеріалів та технологій складські або виробничі площі. (ii) довжина колони повинна бути не менше ніж 9 метрів.	Клас «А2»
Клас «В+»	Складське приміщення, що були недавно спорудженні, але при цьому з ряду причин не відповідають (i)-(ii) параметрам, необхідних для складів класу «А», недостатня кількість воріт, незручність під'їзних шляхів тощо.	Клас «В2»
Клас «В»	(i) капітальна одно-чи багатоповерхова будівля. (ii) висота стель від 6 метрів. (iii) пожежна сигналізація та система пожежогасіння. (iv) пандус для розвантаження автотранспорту.	Клас «В1»
	(i) знову збудований або реконструйований промисловий будинок. (ii) капітальна одно-або багатоповерхова будівля. (iii) пожежна сигналізація та система пожежогасіння. (iv) бетонна або асфальтова підлога.	Клас «С1»
Клас «С»	(i) капітальне виробниче приміщення або утеплений ангар. (ii) висота стелі від 4 метрів. (iii) бетонна або асфальтована підлога.	Клас «С2»
Клас «D»	(i) непристосовані під складські потреби гаражі, підвали, бомбо-сховища, холодні ангари, сільськогосподарські споруди.	Клас «D»

ремонт пошкоджень, що виникли під час транспортування або зберігання, нанесення або видалення захисного покриття для транспортування; транспортувалися в розібраному стані; 3) інвентаризація, взяття проб та зразків, сортування, розкладання, просіювання, механічна фільтрація та зважування; 6) боротьба із шкідниками, обробка від паразитів; 7) захист від корозії [4, ст. 73⁶].

Важливою новітню дефініцію при поміщенні товарів на митний склад, склад тимчасового зберігання в обов'язковому порядку надається забезпечення сплати митних платежів з гарантією [5, С. 13]. Так, протягом трьох місяців, з дня набрання чинності Закону України № 3926-IX (починаючи з 20 квітня 2025 року), усі товари, які зберігаються на митних складах, складах тимчасового зберігання обов'язково мають бути поміщені у відповідний митний режим (імпорт (випуск у вільний обіг); реекспорт; транзит) або забезпечено сплату митних платежів (зарезервувати митні платежі або надати гарантію на забезпечення сплати митних платежів). Це передусім пов'язано з тим, що відповідно до законодавчих нововведень Закону України № 3926-IX, зберігання товарів під митним контролем потребує вже засобів гарантування сплати митних платежів. Тобто, виходячи з цих законодавчих змін, особи які під час провадження своєї діяльності є учасниками відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи (експортери, імпортери, перевізники, власники складів зі спеціальним митним статусом тощо) повинні здійснити митне оформлення товарів або забезпечити гарантування сплату митних платежів, щоб товари зберігалися й надалі на складських площах митного складу, складу тимчасового зберігання. Хотілось би зазначити, що раніше, до вступу у дію положень Закону України № 3926-IX (19 квітня 2025 року), однією з важливіших причин чому платники податків в процесі реалізації зовнішньоекономічних угод розміщували товари з їх подальшим збереженням під митним контролем на митних складах, складах тимчасового зберігання була можливість відтермінування (відстрочення) сплати митних платежів на певний строк зберігання товарів (передбачений Митним кодексом України для митних складів, складів тимчасового зберігання).

Отже, підкреслюючи усе вищенаведене, можливо підсумувати, що на сьогодні діє тимчасовий перехідний 90-денний період, протягом якого товари, що розміщені на складах тимчасового зберігання до набрання чинності змін до Митного кодексу України, мають бути заявлені до обраного декларантом митного режиму. Після закінчення цього строку всі такі товари мають зберігатись на складах тимчасового зберігання виключно за умови забезпечення сплати митних платежів.

Згідно оновлених положень Митного кодексу України, які набрали чинності 19 квітня 2025 року, товари з моменту пред'явлення їх митному органу до моменту поміщення їх у відповідний митний режим вважаються такими, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем. Тимчасове зберігання товарів під митним контролем здійснюється на складах тимчасового зберігання або на об'єктах підприємств, визначених в авторизаціях на застосування відповідних спрощень, якщо інше не передбачено Митним кодексом України [4, абз. 1 абз. 3 ч. 1 ст. 201].

Строки тимчасового зберігання регламентовані статтею 204 Митного кодексу України. Строк тимчасового зберігання товарів становить 90 календарних днів [4, ч. 1 ст. 204].

Товари, які швидко псуються або мають обмежений строк зберігання, можуть перебувати на тимчасовому зберіганні під митним контролем у межах строку збереження їх якостей, які дають можливість використовувати такі товари за призначенням, але не більше строку, встановленого частиною першою цієї статті, крім випадку, передбаченого частиною другою статті 439 Митного кодексу України [4, ч. 2 ст. 204].

Строк тимчасового зберігання товарів, зазначений у частині першій статті 204 Митного кодексу України, за заявою декларанта може бути продовжений, але не більш як на 30 днів. Якщо особа, яка зберігає товари на складі тимчасового зберігання або митному складі відкритого типу, не є утримувачем цього складу, її заява про продовження строку тимчасового зберігання зазначених товарів попередньо погоджується з утримувачем складу. У разі відмови у продовженні строку тимчасового зберігання митний орган зобов'язаний невідкладно письмово (у паперовій або електронній формі) повідомити декларанта про причини і підстави такої відмови [4, ч. 3 ст. 204].

До закінчення строків зберігання, зазначених у частинах першій – третій статті 204 Митного кодексу України, товари, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем, повинні бути: 1) задекларовані до відповідного митного режиму; або 3) відправлені під митним контролем до інших митних органів для їх подальшого митного оформлення; або 4) вивезені за межі митної території України [4, ч. 4 ст. 204].

У разі невиконання вимог частини четвертої статті 204 Митного кодексу України щодо розпорядження товарами, що зберігаються на складі тимчасового зберігання, утримувач складу тимчасового зберігання повинен протягом 30 днів після закінчення строку тимчасового зберігання передати їх на склад митного органу, а в разі закінчення строку придатності зазначених товарів та непоміщення утримувачем таких товарів у митний режим знищення або руйнування – протягом 30 днів після закінчення такого строку задекларувати їх у митний режим знищення або руйнування [4, ч. 5 ст. 204].

Митний орган встановлює строк для вивезення товарів із складу, виходячи з можливостей наявних засобів для транспортування цих товарів та навантажувально-розвантажувальної техніки [4, ч. 6 ст. 204].

Що важливе, так це те, що з дня набрання чинності положень Закону України № 3926-IX, товари на тимчасове зберігання під митним контролем розміщуються на складські потужності складів тимчасового зберігання виключно на підставі декларації тимчасового зберігання.

Згідно статтею 202 Митного кодексу України документом, необхідним для розміщення товарів на тимчасове зберігання під митним контролем, є декларація тимчасового зберігання за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику [4, ч. 1 ст. 202]. Порядок заповнення декларації тимчасового зберігання, встановлено Міністерством фінансів України [6].

У разі розміщення товарів на тимчасове зберігання замість декларації тимчасового зберігання може використовуватися попередня митна декларація, яка містить інформацію, необхідну для розміщення товарів на тимчасове зберігання, або дані митної декларації, за якою товари були переміщені митною територією України у митному режимі транзиту [4, ч. 2 ст. 202].

Декларацію тимчасового зберігання подає утримувач складу тимчасового зберігання, а в разі тимчасового зберігання на об'єктах підприємств, визначених в авторизаціях на застосування відповідних спрощень, – підприємство, якому надана така авторизація [4, абз. 1 ч. 3 ст. 202].

Незважаючи на обов'язок осіб, зазначених в абзаці першому цієї частини, декларація тимчасового зберігання може бути подана однією з таких осіб: 1) особою, яка ввезла товари на митну територію України; 2) особою, від імені якої або в інтересах якої діє особа, яка ввезла товари на митну територію України; 3) особою, відповідальною за переміщення товарів, після їх ввезення на митну територію України [4, абз. 2 ч. 3 ст. 202].

Декларація тимчасового зберігання не подається, якщо до пред'явлення товарів митному органу або під час пред'явлення товарів митний статус українських товарів буде підтверджено відповідно до законодавства України з питань митної справи [4, абз. 1 ч. 4 ст. 202].

Українські товари можуть зберігатися на складі тимчасового зберігання, однак такі товари не потребують розміщення на тимчасове зберігання та не підлягають декларуванню [4, абз. 2 ч. 4 ст. 202].

Декларація тимчасового зберігання повинна містити посилання на загальну декларацію прибуття, якщо така подавалася при переміщенні товарів через митний кордон України [4, ч. 5 ст. 202].

Під час розміщення товарів на тимчасове зберігання митний орган має право: 1) перевіряти дані, зазначені в декларації тимчасового зберігання та наданих документах; 2) запитувати інші документи, необхідні для розміщення товарів на тимчасове зберігання; 3) проводити огляд товарів, що розміщуються на тимчасове зберігання; 4) відбирати проби та зразки товарів у порядку, визначеному Митним кодексом України [4, ч. 6 ст. 202].

За письмовим зверненням особи, яка подавала декларацію тимчасового зберігання, та з дозволу митного органу відомості, зазначені в поданій митному органу декларації тимчасового зберігання, можуть бути змінені, зокрема шляхом доповнення, або декларація може бути відкликана [4, абз. 1 ч. 7 ст. 202].

Зміни до відомостей про товари можуть бути внесені лише щодо товарів, зазначених у поданій декларації тимчасового зберігання [4, абз. 2 ч. 7 ст. 202].

Внесення змін або відкликання декларації тимчасового зберігання не здійснюється після надання митним органом інформації про призначення митного огляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення або перевірки документів на товари (крім випадків, якщо після проведення зазначених митних формальностей порушень митних правил не виявлено) [4, абз. 3 ч. 7 ст. 202].

Слід зазначити, що декларацію тимчасового зберігання (типу TS) декларантам необхідно направляти на кінцеву точку доступу A141.EPD.

Висновки та пропозиції. В якості висновків, зауважень щодо практичного виконання, а також адміністративно-правових та організаційно-технічних складностей, які виникли у митних органах України в процесі митного оформлення товарів з використанням декларації тимчасового зберігання можемо зазначити наступне:

1. Так, митне оформлення товарів (виконання митними органами України митних формальностей та митних процедур з метою легалізації товарів у митному відношенні на митній території України) завжди здійснювалось посадовими особами митних органів за допомогою електронного інформаційного ресурсу Автоматизована система митного оформлення (далі – АСМО), який інтегровано в електронний програмно-інформаційний комплекс Інспектор (далі – «Інспектор»). Однак, Держмитслужба, керуючись остаточним набуттям чинності (19 квітня 2025 року) Законом України від 22.08.2024 р. № 3926-IX, та внесення змін до деяких організаційно розпорядчих актів Міністерства фінансів України [5] утворило вже другий електронно-інформаційний ресурс АСМО для митного оформлення декларації тимчасового зберігання, але вже у складі Єдиної автоматизованої інформаційної системи Державної митної служби України (далі – ЄАІС 2). Тобто, як на сьогодні у корпоративній мережі Держмитслужби паралельно функціонують два (!!!) однакових (за певними винятками) АСМО, – це: АСМО ЄАІС 2 та АСМО «Інспектор».

Як ми вже згадували, митне оформлення декларації тимчасового зберігання здійснюється АСМО, яка розташована на мереживному ресурсі ЄАІС 2. Як з'ясувалось, цей електронний інформаційний ресурс не в повній мірі технічно адаптовано та технологічно пристосовано для використання в якості електронного інформаційного ресурсу, яким являється інша АСМО, що в свою чергу інтегрована до електронного програмно-інформаційного комплексу «Інспектор».

2. Далі наводимо наступні проблемні питання в процесі митного оформлення товарів з використанням декларації тимчасового зберігання, які станом на 1 червня 2025 року є технічно та технологічно не вирішеними:

2.1. Не реалізоване автоматичне розблокування коштів, заблокованих за попередньою митною декларацією, розблокування здійснюється посадовими особами митних органів вручну (розблокування коштів, які були забезпеченням сплати митних платежів щодо товарів, які доставлялись до місця доставки, яке узгоджене з митним органом призначення (контроль за доставкою товарів у місце, в які прибувають товари, транспортні засоби комерційного призначення та документи на них);

2.2. При створенні нового документу щодо списання коштів (з метою забезпечення сплати митних платежів щодо товарів, які перебуватимуть на тимчасовому зберіганні, на час такого зберігання на складі тимчасового зберігання, об'єкті) потрібно вручну змінювати код підрозділу митного органу (з TS на UA), що створює додаткове затягування часу;

2.3. Відсутня можливість перегляду графі D/J «Відмітки митного органу відправлення/призначення» митної декларації оформленої на бланку єдиного адміністративного документу, строк зберігання можливо переглянути лише в роздрукованому варіанті декларації тимчасового зберігання, що також створює незручності та затягування часу;

2.4. Відсутній у АСМО ЄАІС 2 модуль Система управління ризиками (СУР), що унеможливує створення передбачених додаткових митних формальностей: митного огляду та/або відбору проб та зразків;

2.5. Не реалізована технічна можливість створення акта митного огляду у АСМО ЄАІС 2;

2.6. Не реалізована технічна можливість надсилання повідомлень декларанту з використанням АСМО ЄАІС 2;

2.7. Не реалізована технічна можливість у АСМО ЄАІС 2 щодо надіслання декларантами додаткових документів, що в свою чергу унеможливує передбачену Митним кодексом України можливість внесення змін до декларації тимчасового зберігання;

2.8. Не зрозуміло, яким саме чином має здійснюватись продовження строку тимчасового зберігання;

2.9. Значно ускладнилась можливість обліку товарів, розміщених на складах тимчасового зберігання, адже інформація у відповідний модуль АСМО «Інспектор» не вноситься, а в АСМО ЄАІС 2 відповідний модуль взагалі є відсутнім;

2.10. Під час митного оформлення товарів за додатковою митною декларацією відповідно до заявленого митного режиму не реалізоване автоматичне розблокування коштів, заблокованих за декларацією тимчасового зберігання, розблокування здійснюється вручну. Немає чіткого роз'яснення, до якої графі має бути внесена декларація тимчасового зберігання: до 40 «Загальна декларація / Попередній документ» чи до 44 «Додаткова інформація / Оформлені документи / сертифікати та авторизації» митної декларації оформленої на бланку єдиного адміністративного документу.

3. Не з'ясовано, чи є чинним та в якому обсязі є чинним наказ Міністерства фінансів України від 28 травня 2012 року № 613 «Про затвердження Положення про склади тимчасового зберігання» [7];

В якості пропозицій щодо розміщення товарів на складах тимчасового зберігання застосування спрощеної декларації тимчасового зберігання, можливо зазначити наступне:

1. Потребує значного удосконалення АСМО ЄАІС;

2. Необхідно розглянути можливість митного оформлення декларацій тимчасового зберігання виключно в АСМО «Інспектор»;

3. Необхідно реалізувати технічну можливість продовження строку тимчасового зберігання. Станом на сьогодні така можливість відсутня;

4. Необхідно розробити новий порядок обліку товарів, розміщених на складах тимчасового зберігання, що буде затверджено наказом Міністерства фінансів України.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу: Закон України від 22.08.2024 р. № 3926-ІХ. *Офіційний вісник України*. 2024. № 95. Ст. 6108. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3926-20#Text> (дата звернення: 19.06. 2025).

2. Про затвердження Положення про відкриття та експлуатацію митних ліцензійних складів: наказ Державної митної служби України від 31.12.1996 р. № 592. Митна газета. 1998. № 15-16. С.6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0005-97#Text> (дата звернення: 18.06.2025). Про затвердження Порядку митного оформлення товарів, що переміщуються через митні ліцензійні склади транспортно та транспортно-експедиційних організацій: наказ Державної митної служби України від 04.12.1999 р. № 792. Митний брокер. 2000. № 3. С.16-27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-99#Text> (дата звернення: 18.06.2025). Про затвердження Порядку митного контролю та митного оформлення консолідованих вантажів, що переміщуються автотранспортом через митні ліцензійні склади транспортними й транспортно експедиційними організаціями: наказ Державної митної служби України від 20.05.2002 р. № 260. Таможення параллель. 2002. № 28. С.2-4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0475-02#Text> (дата звернення: 18.06.2025). Положення про склади тимчасового зберігання: наказ Державної митної служби України від 07.10.2003 р. № 674. Тамо-

женний брокер. 2004. № 1. С.40-51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1061-03#Text> (дата звернення: 18.06.2025). Про затвердження Тимчасового положення про склади організацій отримувачів гуманітарної допомоги: наказ Державної митної служби України від 25.04.2006 р. № 328. Таможенний брокер. 2006. № 5. С. 42-51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0328342-06#Text> (дата звернення: 18.06.2025). Про затвердження Порядку надання складським об'єктам статусу «митний склад» та позбавлення такого статусу: наказ Міністерства фінансів України від 16.07.2012 р. № 835. *Офіційний вісник України*. 2012. № 61. Ст.2491. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1324-12#Text> (дата звернення: 18.06.2025).

3. Законодавчі зміни, пов'язані з набранням чинності Закону України від 22.08.2024 № 3926-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу». Інформаційний бюлетень (презентація). Департамент авторизації, надання адміністративних послуг та контролю Державної митної служби України. 2025. 16 с. Офіційно не опубліковано.

4. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 19.06.2025).

5. Про внесення змін до Митного кодексу України: Лист Державної митної служби України від 07.11.2024 р. № 3/17-02/7/7658. <https://ips.ligazakon.net/document/MK240076>

6. Про затвердження Змін до Порядку заповнення митних декларацій за формою єдиного адміністративного документа: наказ Міністерства фінансів України від 09.04.2025 р. № 189. *Офіційний вісник України*. 2025. № 33. Ст. 2252. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0593-25#Text> (дата звернення: 18.06.2025).

7. Про затвердження Положення про склади тимчасового зберігання: наказ Міністерства фінансів України від 28.05.2012 р. № 613. *Офіційний вісник України*. 2012. № 62. Ст.2552. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1307-12#Text> (дата звернення: 20.06.2025).